UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Fideiussoribus tutorum, seu curatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

¶ Lex ſecunda.

S I diuiſio. Ubi adminiſtratio[a] nō eſt diuiſa, oēs tutores tenētur eq̄ principaliter, ⁊ ꝑ prius: ſed vbi eſt diuiſa a teſtatore, vel a iudice, nō tenetur vnus pro alterius geſtiōe, niſi in caſibus ſpecialibꝰ: diuiſi vero quam tutores inter ſe ꝓpria authoritate faciunt, pupillo non officit. hoc dt. ¶ Premittatis, quod diuiſio tutele pōt fieri duobus modis. Uno modo ad ſolum exercitium: ⁊ hoc in tutela decreta. Alio modo, per limitationē ipſius tutele: vt qꝛ vnus tutor datur patrimonio italico, alter prouinciali: vt notaꝫ in. l. prima. §. vbi petanꝫ tutores. ⁊ vtrobiqꝫ habet locū hec lex. ⁊ prima pars loquitur de adminiſtratione non diuiſa: ſecunda de diuiſa. ſecūda ibi, in diuiſionē. ⁊ ſecūda pars habet tria mēbra. ¶ In tex. ibi, faciēda. dic vt. l. j. §. de tranſactionibꝰ. ¶ In textu ibi, prodiderunt. nō ergo debēt incūbere adminiſtrationi alij iūcte: ſed circa perſonas debent curare vt ſuſceptus remoueatur, ⁊ alius adiungatur: qꝛ hoc nō venit a diuiſione, nec potuit venire: cum proprie non ſit de adminiſtratione rerū: ſed potiꝰ concernat ꝑſonam. facit. l. j. §. de periculo tutorū. facit in argumē. de manumiſſis teſtamēto. l. teſtamēto cēturio. ¶ In textu ibi, ſi vero. §. fuit diuiſio neceſſario q̄ ad tutores: hic volūtaria: ⁊ ideo nō releuat eos. ¶ In textu ibi, cōuenire: quia ex facto debitoris non mutaꝫ ius creditoris: ſed in caſu quando diuiſit teſtator, vel iudex, iſti habent repreſentatiōem creditoris: ideo nō nocet creditori. ¶ No. in hac. l. equiparari factū teſtatoris ⁊c. dic vt dixi. l. prima. de tranſactionibus.

¶ De in litem iurando. Tit. liij.

¶ Lex prima.

A Duerſus heredem. ¶ In textu ibi ad vincula quoqꝫ religiōis. no. ſacramētum dici vinculū religionis. ſecundum Oldradum.

¶ Lex tertia.

S Umma. Pupillus vel adultus non poteſt liquidum debitum gratis remittere. hoc dicit.

¶ Lex quarta.

A Lio iure. Optime facit hec lex ad heredes[b] feneratoris, vt nō preſumantur codices rationū habere, niſi hoc probetur, ⁊ tene ad hoc eam mēti. ⁊ de hoc no. in. c. j. de vſur. in cle. ¶ Not. in hac. l. ꝙ heres ⁊ defunctus cenſentur diuerſo iure: niſi eſſet lis cōteſtata cum defuncto. ⁊ habes ſimi. in. l. queſitum. §. ſi. de preca.

¶ Lex quinta.

L Icet. Propter dolū defuncti nō iuratur cōtra heredes. hoc dicit. Tene mēti, qd ſicut quādo dolus purgatur per viā actio, non tenetur heres: ſic quando per viam probationis: quod tene menti. facit qd not. ff. de iure fiſci. l. eius qui. ſꝫ ex indicijs pene patitur ꝓbatiōem heres, ſicut defunctus: vt hic in text. quod not.

¶ De heredibus tutorum vel curatorum. Titu. liiij.

¶ Lex prima.

H Eredes. Heredes tutoris nō tenentur ex leui culpa tutoris. h. d. totus iſte titulus.

¶ Si tutor vel curator non geſſerit. Titu. lv.

¶ Lex prima.

C Ertum. No. quod qui admittiꝫ ad accuſandum, poteſt eſſe ꝓmotor inquiſitiōis, ⁊ poteſt implorare officiū iudicis. ⁊ facit de ficientis accuſationis: ꝙ eſt not. dignū. ⁊ facit hec. l. ad not. j. de fal. q̄rela. ¶ In textu ibi, Tu autem vnus ex tutoribus, ⁊ libertus contutoris: vnde cū non accuſas, ſed imploras officiū. ſed ad qd hec variatio modi agēdi: dic qꝛ damnatus ex officio non efficitur infamis: alias nō poſſet hic intentare officium contra patronū, ergo vera eſt gl. q̄ eſt in. l. ſina. §. de ſuſpectis tutoribus, vel curatorib. que not. bene. ¶ † Querit hic domi. Iaco. vtrū cognitio[c] ſuſpecti tutoris ꝑtineat ad indicē ciuiliū, vel ad iudicem criminalium. determinat quod ad iudicē criminaliū: qꝛ nō agitur de re familiari, ſeu pecuniaria: ſed de remotione ratione delicti: hinc eſt quod appellaꝫ accuſatio ſecundū eū: quelibet ergo remotio dicitur eſſe criminale iudicium ſecundū eū. Alij dicūt ꝙ ſi agitur ad remouendū, ſit cauſa ciuilis: ſi ad puniendum, ſit cauſa criminalis: vt. l. j. §. ſuſpecti. ff. ad turpilianū. argumē. quod ſit mixta. extra de ꝓcuratoribus. capitu. tue. quia ex eodē ꝓceſſu venit remotio, ⁊ punitio. argumen. l. j. §. de ſportul. ⁊. l. ſi. §. arbitrium tutele. De facto vidi queſtionē iſtā agitari coram iudice ciuilium cauſarum: preſertim cum apponitur culpa. ⁊ non dolus. ⁊ hoc vbi principaliter agiꝫ de ſuſpectis tutoribus. Sed ſi incidenter: tūc pertinet ad iudicē cauſe principalis: vt. §. de procura. l. eum qui res agit herdum. vbi hoc eſt expreſſum.

¶ De vſuris pupillaribus. Tit. lvj.

¶ Lex prima.

S I pecuniam. Non imputatur[d] tutori, ſi nō potuit negotiari cum pecunia pupillari: ſed tenuit eam mortui. h. d.

¶ Lex ſecunda.

P Upillus. Obligatus ad rationem reddendā, aduerſa parte nolente agere, poteſt petere teſtes recipi ad eternā rei memoriā, per quos fiet probatio ſui iuris. h. d. ſm vnā lec. Et item quod aſſignetur aduerſario terminus ad agendum. h. d. ſecundum aliam. Sed prima lec. notabilior eſt. Et eſt argu. qd qñ reus vult petere iſtā receptionē teſtium, debeat primo citari aduerſarius: vt ſciatur ſi vult agere, vel non: qꝛ ſi eligeret viam ordinariam, non perueniretur ad iſtam extraordinariam. ¶ In text. ibi, futuram. not. aliquid fieri ad cautelam futurorum. ¶ In glo. ſi. ibi, in verbo teſtes. inſtrumenta enim non requirunt hanc probationem: qꝛ ſunt probatio probata, vide quod dixi in. l. veteris. §. arbit. tute. ⁊ adde qd no. Inn. extra de teſti. c. ſignificauit. ¶ In ead. gl. ibi, diffamari. iſtum terminū[e] pōt aſſignare iudex propter preſumptam calumniam aduerſarij, q̄ preſumitur quandoqꝫ ex diffamatione: vt. l. diffamari. qñqꝫ ex alijs indicijs: vt hic. cum ſimilibus.

¶ De fideiuſſoribus tutorum ſeu curatorum. Tit. lvij.

¶ Lex prima.

E Ligere debes. In tex. ibi, non poteſt, niſi proteſtetur ſe contentū altera ſolutione. arg. in. l. j. §. qd autem. ff. quo. le. Et no. hic de cōuentione plurī in eodē libello. ¶ Sed nunquid hodie pōt ſimul cōueniri in eodē libello reus ⁊ fideiuſſor. dicit gl. ꝙ nō ratione ordinis: niſi renūtiaſſet beneficio noue conſtitutionis de fideiuſ. ergo fideiuſſor tutoris eſt idoneus: licet nō renūtiet beneficio noue conſtitutionis. de fideiuſſ. quod nota multum.

¶ Lex ſecunda.

N On eſt ambigui. Iſta lex ꝓbat ꝙ fideiuſſor tutoris pōt ſe obligare

a ¶ Ubi adminiſtratio. Pro intellectu huiꝰ gl. vide ꝙ no. i. l. j. §. d tranſactio. ⁊ Salic. i. l. periculū. §. ſi cer. pet. And. Barb.

b ¶ Heredes. Uid Bal. in. l. ſi. i prin. §. d ſi. inſtru. ⁊ i. l. ſi quis ex argētarij. §. pretor. ff. de edē. Imo. i. c. preterea. extra d vſu. ⁊ Ang. in diſput. inci. aſtēſis miles circa vlti. chartā.

c ¶ Cognitio. Uid no. per Bal. in. l. j. §. ſciēdum. ff. de ſuſpec. tut.

d ¶ Nō imputatur. Uid que not. bar. to. i. l. tutor qui repertoriū. §. pe. ff. de admini. tut. ⁊ i auť. nouiſſime. §. de admini. tuto.

e ¶ Terminū. Facit. l. ait ꝑtor. als. l. lege ſed ⁊ ſi. ꝑ ꝑtorē. §. ſed ⁊ ſi dū decreto. ff. quib. ex cau. ma. cū ibi no. ⁊ no. in. c. lator. extra q fil. ſint legi.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a ¶ Liquide. Iſtã gl. pro multũ no. ponderat Bal. in l. ij. in vlt. col. i ✠ bo modo. j. q res iu. nõ no. ⁊ in. c. j. ſi de feu. va. abali. in. ⁊ i. l. ingenuũ. in. ij. q. ff. de ſtatu ho. ⁊ Pau. d' lea. in cõuen. c. ſi vẽdi tor. in vlti. col. extra de empt. ⁊ vẽ. ⁊ tex. eſt ⁊ ibi põderat Ray. ⁊ Benedi. de plumbi. in. l. diui. §. j. ff. de lib. cã. ibi, ⁊ euidẽtes probationes. ⁊ eſt ſimilis gl. in l. ſi ideo. in prin. ⁊ ibi Rapha. ff. de euic. facit qđ voluit Iac. Butr. in l. ab hoſtibus. §. ſed quod ſimpliciter. ff. q. ex cau. ma. qđ dictum refert do. Anto. de Butr. in. c. cauſa3 que. extra de teſ.

b ¶ Et eſt limitatio Et no. hic gl. ſingu. ꝙ emptor verus ſi erat abſens ex iuſta cauſa, põt agere de euictione ſm Bal. in. c. ſi de feu. vaſal. ab ali. inter fue. vide Bald. in. l. ij. j. qui res iu. non nocet. And. Barb.

c ¶ Tutor. An victricus poſſit eſſe tutor, vide Bald. in. l. omnẽ. in vlti. col. j. ad tertul.

☞ Uide plenius in addi. ad Spec. in ti. de tutelis. in verſi. victricus. et ibi idem Spec. §. nunc dicendũ. ✠. veruntamẽ. qđ eſt verũ, etiam ad petitionem matris, ſi ſit alias idone⁹ arbitrio boni viri: alias non licet cauti⁹ ageret mater: vt not. iſte i. l. precibus. nu. 45. verſi. quid ergo ſi petiit. j. de ipub. ⁊ alijs ſubſti. ſi alium petat, ne teneatur mater, q̃ in bona fide eſſe preſumitur. Celſ.

gare ſub duab⁹ formis. ſ. ſimpliciter, ⁊ in defectũ tutoris, ⁊ vtraq3 forma bona eſt: l3 prima ſit pura, ſecũda cõditionalis: ꝙ eſt no. Et ideo dicit inſtrumenta: ⁊ ſi dictus tutor non ſolueret: talis fideiuſſor promiſit de ſuo ſoluere, ⁊ adimplere. h. d. p hãc. l. vide ꝙ not. de verborũ obligationib. l. cũ filius. §. ſi ſtipulatus. ¶ In tex. ibi, indemnitatẽ. nunquid fiet in eum executio: videt̃ quod ſic: quia fideiubet apud acta: ergo eſt fideiuſſor iudicij: hic ergo innuit cõtrarium: quia nõ fideiuſſit per modum contentioſe iuriſdictiõis: ſed voluntarie. Si tu vis quod in oẽs fideiuſſores fiat executio, facias eos pmittere nõ ſolum reſpectu cõtractus, ſed reſpectu iudicij, vt promittãt debitũ, ⁊ ſoluere iudicatum. arg. j. de vſu. rei iudi. l. ſi.

¶ De contrario iudicio tutele.
Tit. lviij.

¶ Lex prima.

Si pro contutore iudicato. Actio extincta cedi non põt. hoc dicit. ¶ In tex. ibi, iudicati. not. actionem in factum ex ſententia competentem cedi: quia nõ dicitur litigioſum, ex quo eſt iudicatum.

¶ Lex ſecunda.

Si nõ ex propria. Ubi probationes ſunt aliquide a condemnatus in abſentia, non preſumitur cõdemnatus ex contumancia: ſed propter malam cauſam. hoc dicit cũ gl. Et eſt limitatio b omnium legum que dicunt quod condemnatus in abſentia. ab alio non recuperat. ¶ Ego limito gl. intelligo eam in contumacia preſumpta, non in vera imputat ſibi, cum precluſerit ⁊ alij viam appellandi: vt. ff. de euictioni. l. herennius. §. j.

¶ Lex tertia.

Si pater tuus. Uictric⁹ poteſt eſſe tutor c priuigni. ⁊ ad hoc allegatur. ⁊ no. ff. de adop. l. nonnunquam. ⁊ facit pro matribus que futuros maritos petunt in tutores filij ſui: nam poſſunt per hanc. l. poſſet tamẽ dici quod hodie victricus nõ poſſit adminiſtrare contractis nuptijs ſine adiuncto curatore: quia ſucceſſit in obligatiõe mulieris tutricis: ita qđ bona ſua ſunt obligata pro reddẽda ratione adminiſtrationis: ergo vendicat ſibi locum auf. minoris debitor. in. ij. reſpon. niſi antequam mulier tranſeat, reddat rationem adminiſtrationis: quia libere tunc victric⁹ erit tutor, ⁊ adminiſtrabit communiter: ſimpliciter practicam⁹ quod adminiſtret.

¶ De authoritate preſtanda.
Tit. lix.

¶ Lex tertia.

Cum qui. ¶ In textu ibi, comparuerit. vel mala fide, vel errans in iure: quod nota multum.

1 ☞ In criminali iudicio minor ⁊ tutore ⁊ curatore indiget: pupillus tutore, adultus curatore.
2 Quando ſententia cõtra minorem abſente tutore lata ipſo iure nulla ſit.
3 Pupillum de crimine condemnari poſſe.
4 An minor maior de extra iudicium confeſſus cogi poſſit in iudicio in confeſſione illa perſiſtere.

¶ Lex quarta.

Clarum poſteritati. In cauſis criminalibus minor nõ poteſt eſſe in iudicio ſine authoritate tutoris, vel curatoris. hoc dicit. cõcord. j. de adulterijs. l. propter. ¶ In tex. ibi. pupillos leges accuſari cõcedunt. ⁊ vide hic quod not. in. l. ſecũda. infra, qui accuſare non poſſ. ¶ In textu ibi, cũ cautius. hucuſq3 dictum. hic ratio dicti. ¶ In textu ibi, ſuaſione. tutoris, vel curatoris. ¶ † No. ergo quod in criminali iudicio minor eget tutore ⁊ curatore: pupillus eget tutore, adult⁹ curatore. Credo etiã quod pupillo d poſſet dari curator ad litem criminalẽ: vt in de adulterijs. l. propter. Secundo nota. e qđ dictu3 minoris in iudicio criminali nõ valet ſine authoritate curatoris, ex hoc videtur quod cõfeſſio minoris in criminalib⁹ nõ teneat: niſi interueniat curatoris authoritas: ⁊ h' eſt verbo dicat, qđ importat cõfeſſionem, et quamlibet allegationẽ: ⁊ ex illo verbo ſuaſione, id eſt authoritate. domi. Petr. d't: aut minor habet curatorem, ⁊ nõ poteſt cõfiteri ſine eius authoritate: aut nõ habet: ⁊ tunc valet confeſſio, ſed reſtituitur: vt. ff. de confeſſ. l. certũ. §. minorem. Sed hoc nõ videtur verum: quia ſi minor ſine authoritate curatoris nõ poteſt producere teſtes, nec facere alios act⁹ min⁹ preiudiciales: ergo nec cõfiteri. ¶ Per hoc etiam non videtur vera opinio Dyn. qui tenet indiſtincte qđ teneat cõfeſſio adulti ſine authoritate curatoris, ſecus in pupillo ſecundum eum: nam litera hic equiparat in hoc pupillũ ⁊ adultũ in criminalibus cauſis. Nico. de mat. dicit ꝙ quandoque confitetur ad iudicij ſolẽnitatem: ⁊ tunc requiritur authoritas curatoris: ⁊ ita loquit̃ hic. Quandoq3 ad veritatis indagationem: et tũc nõ requiritur. Ratio primi dicit eſt: quia iudicium dicitur eſſe fundatum ſolẽniter: vt ſupra, qui dare tutores, vel curatores. l. in vniuerſis. Ratio ſecundi dicti eſt: quia vbi agitur de mera veritate, non eſt curandum de iuris apicibus: vt. ff. manda. l. ſi fideiuſſor. §. quedam. Domi Iaco. Butri. in authen. ſacramenta puberũ. in lectura noua ſentit quod quedam eſt cõfeſſio f, que non cadit in curatore, vt confeſſio torta per tormẽta: ⁊ tunc ſtatur confeſſioni adulti, precedẽtibus iudicij. Quedam eſt confeſſio, ſuper qua põt cadere tutoris authoritas: vt quando confeſſio eſt voluntaria: ⁊ tũc ſecus. Pro primo dicto eſt glo. ordi. ff. de minoribus. l. auxilium. §. in delictis. in ver. fateat̃. contra ſecũdum dictum eſt. l. ante. §. minorem. S3 illa in ciuili: hec in criminali: vbi eſt maius preiudicium. ¶ Aduerte, quod dicit de confeſſione facta precedente tortura, ⁊ pceſſu ⁊ cauſa modo antequam eſſet torquendũ, primo fueris examinatus cũ curatore, ⁊ proceſſu ⁊ cauſa cognita. Nam tũc tortura videtur quedam executio precedentis cognitionis: vt. ff. de adul. l. ſi poſtulauerit. §. ſi q̃ſtioni. Itẽ predicta ſunt vera in confeſſione, quando minor confitetur contra ſe: ſed qñ confitetur contra alium vt teſtis, nõ eſt neceſſarias authoritas curatoris. facit quod notatur. in. l. ſi. j. ad Syllanianum. hec in confeſſione. ¶ † Sententia vero g lata contra minorem h non aſſiſtente curatore, eſt nulla ipſo iure, cum diſtinctione: aut minor fuit defenſus in proceſſu cauſe, aut non: vt not. ſupra, ſi aduerſus rem iudica. reſtit. poſtule. l. cũ ⁊ minores. ⁊ ideo de iure communi minor i ex cõtu-

d ¶ Credo etiã ꝙ pupillo. No. ꝙ cõfeſſio minoris facta in iudicio, nõ tenet: niſi interueniat curatoris authoritas, vide gl. in. l. iuſiurã. §. pupillus. ff. de iureiurand. vbi tenet qđ valet ſm Sal. vbi t3 J. ⁊ in. l. j. j. de confeſſ. Quid aũt ſi cõfeſſio fiãt per infantẽ cum authoritate curatoris. dic ꝙ non v3: q2 ille nõ põt ad iudicium vocari. l. ij. ⁊. iij. ff. de in ius voc. ⁊ in. l. j. a cõtrario ſenſu. de aduo. di. iudi. et hoc ſeqtur hic Cy. Io. Andr. in tit. de confeſſ. §. ſequitur. ⁊. d. Ant. in. c. ſi. eo. tit. licet ſit mirabile, ſi infans ſciat loqui: ideo. d. Io. d't eſſe no. dignũ p iſtu3 tex. ibi do. Io. reprehendit domi. Anto. qui d't ꝙ valet rñſio minoris cum curatore. ⁊ ibi An. Barb.

e ¶ Secundo not. Uide Bald. in. l. certum. hic alleg.

f ¶ Quedã eſt confeſſio. Uide Bal. in. l. j. j. de confeſ. ⁊ in auf. ſacramẽta. S. ſi aduer. ven.

g ¶ Sentẽtia vero. No. minorẽ ex contumacia non poſſe banniri ad mortẽ, vide Bal. in. l. cum ⁊ minores. S. ſi aduer. re3 iudi. A. B.

h ¶ Minorẽ. Uiđ Bal. in. l. cũ ⁊ minores, hic alleg.

i ¶ Minor. Uide Bal. in. l. j. verſic. iuxta hoc querit̃. j. de confeſſ.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN